

Ihe E Kwuru n'Akwụkwọ Ndị A Kpọrọ Aha n'Usoro Ihe Omume Ozi Anyị na Otú Anyị Si Ebi Ndụ

JENŪWARỊ 2-8

**AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 2 NDỊ
EZE 22-23**

**“Gịnị Mere Anyị Kwesiri Iji Dị Umeala
n'Obi?”**

w00 9/15 29-30

**Josaja Dị Umeala n'Obi Nwere Ihu Ọma Je-
hova**

Site n'isi ụtụtụ, ndị na-arụzi ụlọ nsọ ahụ na-arụsi ọrụ ike. N'ezie, Josaja nwere ekele n'ebe Jehova nọ n'ihu na ndị ọrụ ahụ na-edozigharị ụfọdụ n'ime ihe ndị nna ya ha na-emebi iwu mebiri n'ụlọ Chineke. Ka ọrụ ahụ na-aga n'ihu, Shefan abia izi ya ozi. Ma gịnị ka o ji? Leenụ, o ji akwụkwọ mpiakọta! Ya ekwuo na Hilkaia Onyeisi Nchụàjà achọ-tawo “akwụkwọ iwu Jehova nke e nyere site n'aka Mosis.” (2 Ihe E Mere 34:12-18) Lee oké nchọpụta ọ bụ—obi abụọ adighị ya na ọ bụ ihe odide mbụ nke Iwu ahụ!

Josaja enwee nnọọ mmasị inụ okwu nile dị n'akwụkwọ ahụ. Ka Shefan na-agụ ya, eze ahụ agbalịa ihụ otú iwu nke ọ bụla si metụta ya na ndị ahụ. O nwere mmasị karịsịa n'otú akwụkwọ ahụ si mesie ezi ofufe ike ma buo amụma banyere ihe otiti a ga-etihakwa nchụpụ a ga-achụpụ ha n'ala ha ma ọ bụrụ na ndị ahụ etinye aka n'okpukpe ụgha. Ka Josaja ghọtara ugbo a na e mezubeghi iwu nile Chineke nyere, ya adọwaa uwe ya ma nye Hilkaia, Shefan, na ndị ọzọ iwu, si: 'Jụrọnụ m Jehova ase banyere okwu nile nke akwụkwọ a: n'ihu na ọnụma Jehova dị ukwuu, bụ nke a mụnyeworo dị ka okụ megide anyị, n'ihu na nna anyị hà ege-

ghi okwu nile nke akwụkwọ a ntị.'—2 Ndị Eze 22:11-13; 2 Ihe E Mere 34:19-21.

w00 9/15 30 ¶2

**Josaja Dị Umeala n'Obi Nwere Ihu Ọma Je-
hova**

Ndị ozi Josaja ejekwuru onye amụma nwanị bụ Hulda na Jerusalem ma jiri ozi lọta. Hulda ekwughachiwo okwu Jehova, na-egosị na ọdachi ndị ahụ e dekọrọ n'akwụkwọ ahụ a chọtara ọhụrụ ga-adakwasị mba ahụ si n'ezị ofufe dapụ. Otú ọ dị, n'ihu mwe-da Josaja wedara onwe ya ala n'ihu Jehova Chineke, ọ gaghi ahụ ọdachi ahụ. A ga-achịkọta ya na nna ya hà ma lie ya n'udo. —2 Ndị Eze 22:14-20; 2 Ihe E Mere 34: 22-28.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w01 4/15 26 ¶3-4

**Ị Pụrụ Inwe Ihe Iga nke Ọma n'Agbanyeghi
Otú E Si Zụlite Gị**

N'agbanyeghi ọnọdụ dị njoye e nwere n'oge ọ bụ nwata, Josaja mere ihe dị mma n'anya Jehova. Ọchịchị ya nwere nnọọ ihe i ga nke ọma nke na Bible na-ekwu, si: “Ọ dighị eze nke buuru ya ụzọ dị ka ya, onye weere obi ya nile, werekwa mkpụrụ obi ya nile, werekwa ike ya nile, chigharịkwute Jehova, dị ka iwu nile nke Mosis si dị; ọ dighịkwa onye ọzọ dị ka ya biliri mgbe ọ nwụsiri.”—2 Ndị Eze 23:19-25.

Lee ihe nlereanya na-agba ume Josaja bụrụ ndị ọ pụrụ ibụ na ha nwere ahụmahụ dị egwu n'oge ha bụ nwata! Gịnị ka anyị pụrụ imụta site n'ihe atụ ya? Gịnị nyee-re Josaja aka ihoro ụzọ ziri ezi ma nọgide na ya?

JENỤWARỊ 9-15

AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 2 NDỊ EZE 24-25

“Na-echeta Mgbe Niile na Ọgwụgwụ Adịla Nso”

w01 2/15 12 ¶2

Ụbọchị Ikpe Jehova Dị Nso!

²Ihe ịrụ ụka adighi ya na amụma Zefanaja mere ka Josaja na-eto eto matakwo mkpa ọ dị ikpochapụ ofufe na-adighi ọcha na Juda. Ma ihe eze ahụ mere iji kpochapụ okpukpe ụgha n'ala ahụ emeghi ka ajọ omume nile kwusị n'etiti ndị ahụ ma ọ bụ kpuchie mmehie nke nna nna ya, bụ Eze Manase, bụ onye 'mejuru Jerusalem n'ọbara na-emeghi ihe ọjọọ.' (2 Ndị Eze 24:3, 4; 2 Ihe E Mere 34:3) N'ihia ya, ụbọchị ikpe Jehova ga-abịarịrị.

w07 3/15 11 ¶10

Isi Ihe Ndị Sitere n'Akwụkwọ Jeremaja

N'afọ 607 T.O.A., bụ afọ nke 11 nke ọchịchị Zedekaja, Eze Nebukadneza nke Babilon anọchibidola Jeruselem ruo ọnwá iri na asatọ. N'abalị asaa nke ọnwá ise nke afọ nke 19 nke ọchịchị Nebukadneza, Nebuzaradan, bụ onyeisi ndị ogbu, “bjaruru” Jeruselem. (2 Ndị Eze 25:8) Eleghị anya Nebuzaradan nọ n'ụlọikwu ya dị ná mpụga obodo ahụ hụ otú ihe si dirị ma mee atụmatụ ihe ọ ga-eme. Mgbe abalị atọ gasịrị, n'abalị iri nke ọnwá ahụ, ọ 'batara,' na Jeruselem. Ọ gbakwara obodo ahụ ọkụ.—Jeremaja 52:12, 13.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w05 8/1 12 ¶1

Isi Ihe Ndị Sitere n'Akwụkwọ Ndị Eze nke Abụọ

24:3, 4. N'ihia ikpe ọbara mara Manase, Jehova 'ekweghi agbaghara' Juda. Chineke

na-akwanyere ọbara nke onye aka ya dị ọcha ụgwù. Anyị puru inwe obi ike na Jehova ga-abọ ọbọ ọbara nke onye aka ya dị ọcha site n'ibibi ndị kwafuru ọbara ahụ. —Abụ Ọma 37:9-11; 145:20.

JENỤWARỊ 16-22

AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 1-3

“Baibul Bụ Akwụkwọ Na-ekwu Eziokwu, Ọ Bughị Akwụkwọ Akụkọ Ifo”

w09 9/1 13 ¶5

Adam na Iv Hà Dirị Ndu n'Ụwa n'Ezie?

Dị ka ihe atụ, tlee usoro omumụ ndị Juu ndị e dere na Baibul n'akwụkwọ Ihe E Mere nke Mbụ, isi 1 ruo nke 9, nakwa n'Ozioma Luk, isi 3. E depụtara nnọọ usoro omumụ ọgbọ iri anọ na asatọ n'Ihe E Mere nke Mbụ, depụtakwa usoro omumụ ọgbọ iri asaa na ise n'Ozioma Luk. Luk depụtara usoro omumụ Jizọs Kraịst, akwụkwọ Ihe E Mere edepụtara usoro omumụ ndị eze na ndị nchụ-àjà nke umụ Izrel. E dere aha ndị a ma ama, ndị dị ka Sọlomon, Devid, Jekọb, Aizik, Ebreham, Noa, nakwa Adam, na ha abụọ. Ndị niile e dere aha ha n'usoro omumụ ndị ahụ bụ ndị mmadụ *dirị ndụ*, Adam bụkwa mmadụ mbụ *dirị ndụ* e dere aha ya na nke ọ bụla n'ime ha.

w08 6/1 3 ¶4

Akụkọ Noa na Iju Mmiri ahụ Bụ Eziokwu, Ọ Bughị Akụkọ Ifo

Akụkọ usoro omumụ abụọ a kọrọ na Baibul na-egosi na Noa dirị ndụ n'ezie. (1 Ihe E Mere 1:4; Luk 3:36) Ma Ezra ma Luk ji nlezianya mee nnyocha tupu ha edee akụkọ usoro omumụ ndị ahụ. Luk kọrọ akụkọ usoro omumụ Jizọs kọruo ya na Noa.

w09 9/1 14-15

Adam na Iv Hà Dịrị Ndu n'Uwa n'Ezie?

Dị ka ihe atụ, ka anyị tleele ozizi Baibul nke ihe ka otutu ná ndi na-aga choochi ji kporo nnoo ihe, ya bu, ihe mgbaputa. Ozizi a kwuru na Jizos Kraist nyere ndu ya zuru okè dī ka ihe mgbaputa iji zoputa ndi mmadu ná mmehie ha. (Matiu 20:28; Jon 3:16) Dī ka anyi maara, ihe mgbaputa bu ugwo a kwuru iji nwetaghachi ma o bu zutaghachi ihe furu efu, bu nke ya na ihe ahụ furu efu hà. O bu ya mere Baibul ji kpo Jizos “ihe mgbaputa kwekoro ekweko.” (1 Timoti 2:6) Anyi nwere ike iju, si, Ihe mgbaputa kwekoro na gini? Baibul zara ya, si: “Dī nnoo ka mmadu niile na-anwu n’ime Adam, otu ahukwa ka a gae-me ka mmadu niile di ndu n’ime Kraist.” (1 Ndi Korint 15:22) Ndu zuru okè Jizos ji chuo aja iji gbaputa umu mmadu na-erube isi kwekoro ná ndu ahụ zuru okè Adam tufuru n’ihi mmehie mbu ahụ e mere n’Iden. (Ndi Rom 5:12) O doro anya na o buru na Adam abughị onye diri ndu n’uwa, aja mgbaputa Kraist churu agaghị aba uru o bua.

Ihe Anyi Mụtara n’Okwu Chineke

it-1 911 ¶3-4

Usoro Omumu

Aha Umụ Nwaanyi. Mgbe ufodu, a na-edeyere aha umu nwaanyi n’akwukwo usoro omumu ma o buru na idenye ya ga-aba uru n’ihe a na-ako. Na Jenesi 11:29, 30, e denyere aha Seraị (Sera). O ga-abu na ihe kpata ya bu na o bu ya ga-amutara Ebreham Mkpuru ahụ e kwere ná nkwa, o bughị nwaanyi ozọ Ebreham luru. A kpokwara Milka aha n’amaokwu nke 29. O ga-abu na ihe mere e ji kpo ya aha bu na o bu ya bu nne nne Ribeka, nwunye Aizik. E si otu a gosi na Ribeka si n’ezinulo ndi ikwu Ebreham maka na Aizik ekwesighi ilu nwaanyi si

mba ozọ. (Jen. 22:20-23; 24:2-4) Na Jenesi 25:1, a kporo Ketura aha, bu nwaanyi Ebreham mechara luo. Ihe a gosiri na Ebreham luru nwaanyi ozọ mgbe Sera nwuchara. O gosikwara na mgbe Jehova ruchara oru ebube gbanwee ahụ Ebreham ka o nwee ike imuta nwa, ahụ ya ka di otu ahụ ruo ihe kariri afọ iri ano ozọ. (Rom 4:19; Jen. 24:67; 25:20) Akuko a mekwara ka anyi mara na e nwere ihe jikoro ndi Izrel na ndi Midian na ndi ozọ si n’agburu ndi Arabia.

E dekwara aha Lia, Rachel, ndi iko Jekob, nakwa aha umu ha ndi nwoke. (Jen. 35:21-26) Ihe a na-enyere anyi aka ighota ihe mere Jehova ji meso umu nwoke ndi ahụ ihe otu o si meso ha mgbe e mechara. O bukwara n’ihi ihe yiri ya mere e ji dee aha umu nwaanyi ndi ozọ n’akwukwo usoro omumu. E nwere ike idenye aha umu nwaanyi ma o buru na e kenyere ha ala. (Onu Ogụ. 26:33) Aha Tema, Rehab, na Rut gbakwara n’akwukwo usoro omumu. Onye nke o bua n’ime ha nwere ihe puru iche mere o ji soro ná ndi e si n’aka ha mta Mezaya, bu Jizos Kraist. (Jen. 38; Rut 1:3-5; 4:13-15; Mat. 1:1-5) Ebe ndi ozọ e dekwara aha umu nwaanyi n’akwukwo usoro omumu bu 1 Ihe E Mere 2:35, 48, 49; 3:1-3, 5.

JENUWARỊ 23-29

AKỤ NDỊ SI N’OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 4-6

“Olee Udi Onye Ekpere M Na-egosi na M Bu?”

w10 10/1 23 ¶3-7

“Onye Na-anu Ekpere”

Jebez ejighi ekpere egwuri egwu. O malitere ekpere ya site n’irio Chineke ka o gozie ya. O rioriri aririo ato ndi gosiri na o nwere okwukwe siri ike.

Nke mbụ, Jebez rjorọ Chineke, si: “Mee ka ókèala m sakwuo mbara.” (Amaokwu 10) Nwoke a a na-asọpụrụ abụghị onye anyaukwu nke na-achọ ịnara ndị mmadụ ala ha. O nwere ike ịbụ na ihe ọ rjọsiri ike bụ mma-
dụ, ọ bụghị ala. Ọ ga-abụ na ọ na-arjọ ka ókèala ya sakwuo mbara n’udo ka o nwee ike ịba ndị ọzọ na-eife ezi Chineke ofufe.

Nke abụọ, Jebez rjorọ ka “aka” Chineke di-nyere ya. Aka ihe atụ Chineke bụ ike o ji na-arụ ọrụ, bụ nke o ji enyere ndị na-eife ya aka. (1 Ihe E Mere 29:12) Onye Jebez tūrụ anyị isi n’aka ya nweta ihe niile obi ya na-arjọ bụ Chineke nke aka ya na-adighi mkpụmkpụ imere ndị nwere okwukwe na ya ihe ha rjorọ.—Aizaya 59:1.

Nke atọ, Jebez kpere ekpere, si: “Gị echebe-
kwa m n’òdachi, ka ọ ghara imerụ m ahụ.” O nwere ike ịbụ na okwu bụ “ka ọ gha-
ra imerụ m ahụ” na-egosi na Jebez kpere ekpere, ọ bụghị ka ọ gbanahụ ọdachi, kama ka e chebe ya ka ihe ọjọọ ghara ịkpata ya obi mgbawa ma ọ bụ merie ya.

Ekpere Jebez gosiri na ọ na-echegbu onwe ya banyere ezi ofufe nakwa na o nwe-
re okwukwe n’ebe Onye na-anụ ekpere nọ, tụtawasịkwa ya obi. Olee ihe Jehova mere banyere arjịọ ya? Akụkọ a di nkenke ji okwu ndị a mechie: “Chineke wee meere ya ihe ọ rjorọ.”

Ihe Anyị Mụtara n’Okwu Chineke

w05 10/1 9 ¶7

Isi Ihe Ndị Sitere n’Akụkọ Ihe E Mere nke Mbụ

5:10, 18-22. N’ubochi Eze Sol, agbūrụ ndi di n’ebe ọwụwa anyanwụ Jodan meriri ndi Hagrit n’agbanyeghi na ndi a ji ihe kariri okpukpu abuo karja ha. Agbūrụ ndi a meriri n’ihi na ndi dike ha tụtawasiri Jehova obi

ma legara ya anya maka enyemaka. Ka anyi tụtwasị Jehova obi kpamkpam ka anyi na-
ebu agha ime mmuo megide ndi iro kariri anyi.—Ndi Efesos 6:10-17.

JENŪWARỊ 30–FEBŪWARỊ 5

AKŪ NDỊ SI N’OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 7-9

“Jehova Ga-enyere Gị Aka Ịrụ Ọrụ Ndị Siri Ike E Nyere Gị”

w05 10/1 9 ¶8

Isi Ihe Ndị Sitere n’Akụkọ Ihe E Mere nke Mbụ

9:26, 27. Ndi Livaị na-eche nche n’onu ụzọ áamá na-arụ ọrụ choro nnoo ndi a puru itukwasị obi. E nyere ha mkpisi igodi nke ebe e si abanye ebe ndi di nsọ n’ulo nsọ ahụ. Ọ dighi ubochi ha chezo imeghe onu ụzọ áamá. E nyewo anyi ibu ọrụ nke igakwuru ndi nọ n’ókèala anyi na inyere ha aka ịba fee Jehova ofufe. Ọ bụ na anyi ekwesighi igosiputa na anyi bụ ndi di uchu na ndi a puru itukwasị obi di ka ndi Livaị ahụ na-emeghe onu ụzọ áamá?

w11 9/15 32 ¶8

Ị Nwere Ike Ime ka Finihas ma Ọrụ Tara Akpụ Bịara Gị?

Ọrụ e nyere Finihas ka ọ rụọ n’oge umu Izrel bụ ọrụ tara akpụ. Ma n’ihi na ọ katara obi, nwee nghota, tụtawasịkwa Jehova obi, ọ rụchara ọrụ ndi ahụ. Otú Finihas si gbaa mbọ nyere ndi Chineke aka masiri Jehova. Ihe di ka otu puku afọ ka e mechara, Ezra ji ike mmuo nsọ dee, si: “Ọ bụ Finihas nwa Elieza bụ onye ndú ha n’oge gara aga. Jehova nonyeere ya.” (1 Ihe 9:20) Ka Jehova nonyekwara ndi niile na-edu ndú n’ogbakọ Chineke taa, nakwa Ndi Kraist niile ji obi ha dum na-ejere ya ozi.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w10 12/15 21 ¶6

Bụkwo Jehova Abụ!

⁶ N'ezikwu, Jehova si n'onye ndị amụma ya gwa ndị na-efe ya ofufe ka ha jiri abụ na-eto ya. Jehova nyediri iwu ka ndị na-abụ abụ, bụ ndị si n'ezinulo ndị nchụàjà, ghara jina-arụ orụ ndị Livai ndị ọzọ na-arụ ka ha wee nwekwuo oge ha ga-eji na-edede abụ, ma ọ bụkwanụ na-amụ ya.—1 Ihe 9:33.

FEBUWARỊ 6-12

AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 10-12

“Mee Ka Ime Uche Chineke Na-agụsi Gị Agụụ Ike”

w12 11/15 6 ¶12-13

“Kuziere M Ime Uche Gị”

¹² E nwere ihe ọzọ anyị nwere ike imuta n'ihe Devid mere. Devid ghọtara ihe mere Chineke ji nye Iwu, chọsiekwaa ike irubere ya isi. Chegodi ihe mere mgbe Devid kwuru na ya choro inu “mmiri si n'olulu mmiri Betlehem.” N'oge ahụ, ndị Filistia mara uloikwu na Betlehem. Mmadu ato bu ndi ikom Devid siri onwu banye n'obodo ahụ, setara Devid mmiri n'olulu mmiri ahụ. Ma, “Devid ekweghi inu ya, kama o wupuru ya Jehova.” N'ih i gini? Devid kwuru, si: “Tufiakwa! Di ka Chineke m si ele ihe anya, agaghi m eme ihe a. O bu obara ndi ikom a, bu ndi tinyere mkpuru obi ha n'ihe ize ndu, ka m ga-anu? N'ih na ha tinyere mkpuru obi ha n'ihe ize ndu wee bute ya.”—1 Ihe 11:15-19.

¹³ Devid ma na Iwu Chineke kwuru na e kwe-sighi iri obara, kama na e kwesiri iwupuru ya Jehova. O ghotakwara ihe mere e ji kwe-

si ime otu ahụ. Devid ma na “mkpuru obi nke anu ahụ di n'obara ya.” Ma, ihe ha se-tara bu mmiri, o bughị obara. Gini mere Devid ji ju inu mmiri ahụ? O ghotara ihe mere Chineke ji nye iwu ahụ gbasara oba-ra, ghotakwa na Jehova weere obara ka ihe bara ezigbo uru. Ebe o bu na e nwere ike igbu ndi ikom ato ahụ mgbe ha gara iseta mmiri ahụ, Devid kpebiri na inu mmiri ahụ ga-egosi na o nweghi ihe o ji obara ha kporo. Kama inu mmiri ahụ, o kpebiri iwupu ya n'ala.—Lev. 17:11; Diut. 12:23, 24.

w18.06 17 ¶5-6

Kwe Ka Iwu na Ukpuru Chineke Na-azu Akonuche Gị

⁵ Ka iwu Chineke nwee ike ibara anyi uru, ihe anyi ga-eme abughị naani igu ha ma o bu imata ha. Kama, anyi ga-eji ha kporo ihe. Okwu Chineke kwuru, si: “Kporonu ihe ogoro asi, hukwanu ezi ihe n'anya.” (Emos 5:15) Ma, olee otu anyi ga-esi eme ya? Anyi ga-amuta ile ihe anya otu Jehova si ele ihe anya. Di ka ihe atu, ka e were ya na o na-esiri gi ike ih i ura nke oma. Dokita agwa gi udi nri i ga na-eri, otu i ga-esi na-emega ahụ, na ihe ndi ozo i ga-agbanwe na ndu gi. Mgbe i mechara ihe ndi a, gi achoputa na o nyeere gi aka. O doro anya na i ga-ekele dokita ahụ n'ih otu o si nyere gi aka ka ahụ di gi mma.

⁶ Onye kere anyi enyekwala anyi iwu ndi ga-eme ka anyi ghara ibanye na nsogbu, meekwa ka ndu anyi ka mma. Bai bu gwara anyi ka anyi ghara igha ugha, igho aghu-gho, izu ohi, ikwa iko, ime ihe ike, na ime mgbaasi. Chegodi uru o ga-abara anyi ma anyi gbaara ihe ndi a oso. (**Gụo Ilu 6:16-19; Mkpu. 21:8**) O buru na Jehova agozie anyi

n'ihì na anyị rubeere ya isi, ọ ga-eme ka anyị hụkwuo ya n'anya, jirikwa iwu ya kpọrkwuo ihe.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

it-1 1058 ¶5-6

Obi

“Jiri Obi Gị Niile” Na-ejere Chineke Ozi. Obi nkịtị anyị ga-ezuriri ezu tupu ya enwee ike iru ọrụ nke ọma. Ma, obi ihe atụ anyị nwere ike ikewa ekewa. Devid kpere ekpere, si: **“Mee ka m jiri obi m niile** na-atụ egwu aha gị.” Ihe a o kwuru gosiri na obi mmadụ nwere ike ikewa ekewa ma a bịa n'ihu Chineke n'anya na itụ egwu ya. (Ọma 86:11) Onye a 'obi ya kewara ekewa' na-adị nara nara n'ofufe ọ na-efe Chineke. (Ọma 119:113, na ihe e dere n'ala ala peeji ya; Mkpu. 3:16) E nwekwara ike ikwu na mmadụ nwere obi abụọ (otú e si dee ya n'asụsụ Hibru bụ inwe obi na obi). Onye nwere obi abụọ na-agbalịwa ka o fee nna ukwu abụọ ma ọ bụkwanyị na-eji aghugho ekwu otu ihe mgbe o bu ihe ọzọ n'obi. (1 Ihe 12:33; Ọma 12:2) Jizọs katọrọ ndị na-eme ihu abụọ.—Mat. 15:7, 8.

Onye ọ bụla chọrọ ime ihe dị Chineke mma ekwesighi iji obi e kewara ekewa ma ọ bụ obi abụọ na-efe Chineke, kama o kwesiri iji obi ya **niile** na-efe ya. (1 Ihe 28:9) Ebe ọ bụ na obi mmadụ siri ike njite, ihe ọjọọ ana-adịkarịkwa na ya, mmadụ kwesiri igbasi mbọ ike ka o nwee ike iji obi ya niile na-efe Chineke. (Jere. 17:9, 10; Jen. 8:21) Ihe ndị ga-enyere mmadụ aka iji obi ya niile na-efe Chineke bụ: onye ahụ iji obi ya niile na-ekpe ekpere (Ọma 119:145; Ákwá 3:41), ina-amuchi Okwu Chineke anya (Ezra 7:10; Ilu 15:28), iji inụ ọkụ n'obi na-ekwusa ozi ọma (i nwere ike itule Jere. 20:9),

nakwa ya na ndị ọzọ ji obi ha niile na-efe Jehova inaa-akpa.—I nwere ike itule 2 Eze 10: 15, 16.

FEBUWARỊ 13-19

AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 13-16

“Ihe Ga-agaziri Anyị ma Anyị Na-eme Ihe A Gwara Anyị Mee”

w03 5/1 10 ¶12

Ị Na-ajụ, Sị, **“Olee Ebe Jehova Nọ?”**

¹² Mgbe e bughachisiri Izrel igbe ọgbụgba ndụ ahụ, ya anọkwara otutu afọ na Kiriath-jearim, Eze Devid bịaara chọọ ibuga ya Jerusalem. Ọ kpọkọrọ ndị isi nke ndị ahụ ma kwuo na a ga-ebugota Igbe ahụ ma 'ọ bụrụ na ọ dị ha mma, ọ bụrụkwa na o sitere na Jehova.' Ma o meghi ezi nchoputa iji mata ihe bụ uche Jehova n'okwu ahụ. A si na o mere otú ahụ, a gaaraghị adonye Igbe ahụ n'ugboala. Ndị Livi si n'agburu Kohat gaara eburuwo ya n'ubu ha, di ka Chineke nyeworo ntuziaka doro anya banyere ya. Ọ bụ ezie na Devid na-ajụ Jehova ase mgbe mgbe, o meghi otú ahụ n'uzọ kwesiri ekwesị n'oge a. Nke ahụ kpataara ọdachi. Devid mesiri kweta, si: “Jehova, bụ Chineke anyị, tiwaputara megide anyị, n'ihì na anyị achoghi Ya di ka ikpe Ya si di.”—1 Ihe E Mere 13: 1-3; 15:11-13; Onu Ogugu 4:4-6, 15; 7:1-9.

w03 5/1 11 ¶13

Ị Na-ajụ, Sị, **“Olee Ebe Jehova Nọ?”**

¹³ Mgbe ndi Livi mesiri si n'ulo Obed-edom buga Igbe ahụ Jerusalem, a buri abụ Devid roro. Ọ na-aganye ihe ncheta a sitere n'ala ala obi, bu: “Na-achonu Jehova na ike Ya; chononu ihu Ya mgbe nile. Chetanu oké ọrụ Ya nile nke Ọ rụworo; ihe ebube Ya nile, na ikpe nile nke onu Ya.”—1 Ihe E Mere 16: 11, 12.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w14 1/15 10 ¶14

Fee Jehova, Bụ Eze Mgbe Ebighị Ebi

¹⁴ Devid butere igbe ogbugba ndụ Jehova na Jeruselem. Obi dī ndī Izrel ụtọ n'ụbọchị ahụ, ndī Livai abụkwā abụ ha jī too Jehova. Ha kwuru ihe dī mkpa e dere n'Ihe E Mere nke Mbụ isi iri na isii, amaokwu iri atọ na otu. Ebe ahụ sịrị: “Ka ha kwuokwa n'etiti mba niile, sị, ‘Jehova aghowo eze!’” Ma, ebe ọ bụ na Jehova **bụ** Eze mgbe ebighị ebi, olee otú o si bụrụ na ọ **ghoro** Eze n'oge ahụ? Jehova **na-aghọ** Eze mgbe o mere ihe gosiri na ọ bụ Ọkaakaa ma ọ bụkwanụ gwa onye ọzọ ka ọ nọchite anya ya ma ọ bụ ka o mee otu ihe dī mkpa. Ọ dī mkpa ka anyị mata otú Jehova si aghọ Eze. Tupu Devid anwụọ, Jehova kwere ya nkwa na ọchịchị ya ga-adjuru mgbe ebighị ebi. Ọ gwara ya, sị: “M ga-eme ka mkpụrụ gị, nke ga-esi n'ahụ gị pụta, bilie mgbe ị nwụsịrị; m ga-emekwa ka alaeze ya guzosie ike.” (2 Sam. 7:12, 13) Ihe a Jehova kwuru mezuru mgbe ihe karịrị otu puku afọ gachara. Ọ bụ mgbe ahụ ka a matara onye bụ “mkpụrụ” ahụ e kwere ná nkwa. Ònye ka ọ bụ, oleekwa mgbe ọ ghoro Eze?

FEBUWARỊ 20-26

AKỤ NDỊ SI N'OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 17-19

“Na-enwe Ọnụ n'Agbanyeghị na Ihe Ndị I Tụrụ Anya Ha Emeghị”

w06 7/15 19 ¶1

Lekwasị Anya n'Ezi Ihe nke Nzukọ Jehova

DEVID nke Izrel oge ochie bụ otu n'ime ndị a kasị mara amara e kwuru banyere ha n'ime Akwụkwọ Nsọ Hibriu. Onye ọzọ aturụ a, nke bụkwa ọbụ abụ, onye amụma, na eze tükwasịrị Jehova Chineke obi ya nile. Mmekọrịta chiri anya Devid na Jehova nwe-

re kpaliri ya ịchọ iwuru Chineke ụlọ. Ụlọ, ma ọ bụ ụlọ nsọ dī otú ahụ ga-abụ ebe a ga-anọ na-eefe ezi ofufe n'Izrel. Devid maara na ụlọ nsọ ahụ na ọrụ a ga na-arụ na ya ga-ewetara ndị Chineke ọhụ na ngọzi. N'ihì ya, Devid bụrụ abụ, sị: “Ihe na-agara ya nke ọma, bụ onye ! [Jehova] na-ahọpụta, onye ! na-emekwa ka ọ bjaruo nso, ka o wee biri n'ogige Gị nile: ka afọ ju anyị n'ezi ihe nke ụlọ Gị, bụ ebe nsọ nke ụlọkwu Gị.”—Abụ Ọma 65:4.

w21.08 22 ¶11

Ka Obi Na-atọ Gị Ụtọ n'Ihe Ndị I Nwere Ike Imere Jehova

¹¹ Anyinwa nwekwara ike inwekwu ọhụ ma ọ bụrụ na anyị **ana-arụsi ọrụ ike** n'ọrụ ọ bụla e nyere anyị n'ogbakọ Jehova. Jiri 'oge gị niile' na-ekwusa ozi ọma, na-arụsi-kwa ọrụ ike n'ogbakọ. (Ọrụ 18:5; Hib. 10: 24, 25) Kwadebe nke ọma tupu gị agawa ọmụmụ ihe ka i nwee ike ịza ajụjụ ga-agba ọmụnna ume. E nye gị ihe omume nwa akwụkwọ, jiri ya kpọọ ihe. Ọ bụrụ na a gwa gị ka i nye aka rụọ ọrụ ụfọdụ n'ogbakọ, bja n'oge, gbaakwa mbọ hụ na ị rụrụ ya. Elekwala ọrụ ọ bụla e nyere gị anya ka ihe ị na-ekwesighị iweputara oge rụọ. Na-agbalị imụtakwu ọrụ ị na-arụ nke ọma. (Ilu 22:29) Ọ bụrụ na ị na-agbalị na-arụsi ọrụ ọ bụla e nyere gị n'ogbakọ ike, ọ ga-eme ka i nwee ọganihu ma nwee ezigbo ọhụ. (Gal. 6:4) Ọ ga-adịkwara gị mfe inwe obi ụtọ ma ọ bụrụ na e nye ndị ọzọ ọrụ ị gaara achọ jụ. —Rom 12:15; Gal. 5:26.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w20.02 12, igbe

Anyị Hụrụ Jehova Nna Anyị n'Anyị nke Ukwuu

Jehova Ọ Ma M?

Ò nwetụla mgbe ị jụrụ onwe gị, sị: ‘Ebe ọ bụ na e nwere ọtụtụ ijeri mmadụ bi n'ụwa, gini

mere Chineke ga-eji mata m?’ Ọ bụrụ na ị jụtula ajuju a, ọ bughị naanị gị. Eze Devid siri: “Jehova, ginị ka mmadụ bụ na i ji ya kpọrọ ihe, ginịkwa ka nwa nke mmadụ efu bụ na i na-echeta ya?” (Ọma 144:3) Obi siri Devid ike na Jehova ma ya nke ọma. (1 Ihe 17:16-18) Jehova jikwa Okwu ya na ọgbako ya na-eme ka obi sie gị ike na ya na-ahụ otú i si egosi na i hụrụ ya n’anya. Legodị ihe ọfọdụ e kwuru n’Okwu Chineke nwere ike ime ka obi sie gị ike na ihe a bụ eziokwu:

- Jehova hụdịrị gị mgbe a na-amụbeghị gị. —**Ọma 139:16.**
- Jehova ma ihe dị gị n’obi, marakwa ihe ị na-eche.—**1 Ihe 28:9.**
- Jehova na-ege ntị n’ekpere ọ bụla i kpe-re.—**Ọma 65:2.**
- Omume gị nwere ike ime Jehova obi uto ma ọ bụ wee ya iwe.—**Ilu 27:11.**
- Jehova ji aka ya dọta gị n’ebe ọ nọ. —**Jọn 6:44.**
- Ọ bụrụ na i nwụọ, Jehova ma gị nke ọma nke na ọ ga-akpọlite gị n’ọnwụ. Ọ ga-enye gị ahụ ọhụrụ na uche ọhụrụ ga-adị ka nke i nwere ugbo a. I ga na-echeta ihe ndị ị mabu, na-akpakwa àgwà ndị e ji mara gị. —**Jọn 11:21-26, 39-44; Ọrụ 24:15.**

FEBUWARỊ 27-MACH 5

AKỤ NDỊ SI N’OKWU CHINEKE | 1 IHE E MERE 20-22

“Nyere Ndị Na-eto Eto Aka Ka Ha Na-eme Nke Ọma”

w17.01 29 ¶8

“Nyefee Ya n’Aka Ndị Kwesiri Ntụkwasi Obi”

⁸ **Gụọ 1 Ihe E Mere 22:5.** O nwere ike ibụ na Devid chere n’obi ya na Sọlomon agaghị

emeli ihe dị n’ihazi otú a ga-esi rụọ ọlọ ahụ dị ezigbo mkpa. A si ka e kwuwe, ọlọ ahụ “ga-adị ebube nke ukwu,” ma Sọlomon ka “bụ obere nwa, isi akabeghikwa ya.” Ma, Devid ma na Jehova ga-enyere Sọlomon aka ya arụ ọrụ o nyere ya. Devid lekwasiziri anya n’otú ọ ga-esi kwado ọrụ ahụ, weta-kwa ọtụtụ ihe a ga-eji arụ ya.

w17.01 29 ¶7

“Nyefee Ya n’Aka Ndị Kwesiri Ntụkwasi Obi”

⁷ Devid ejighị maka ya jụ inyere nwa ya aka, obi agaghikwa jowa ya njo na ọ bughị ya ka a ga-asị rụrụ ọlọ nsọ ahụ. Nke bụ eziokwu bụ na a kpọwara ọlọ nsọ ahụ ọlọ nsọ Sọlomon, ọ bughị nke Devid. Ọ bụ eziokwu na o nwere ike ibụ na o wutere Devid na ya emelighị ihe o bu n’obi ime, o ji obi ya niile kwado ọrụ ahụ. Ọ haziri ndị ga-arụ ọrụ ahụ wekọtakwa ígwè, ọla kọpa, ọlaọcha, na ọla-edo, nakwa osisi sida, a ga-eji rụọ ọlọ ahụ. Ihe ọzọkwa bụ na ọ gbara Sọlomon ume, si ya: “Ugbu a, nwa m, ka Jehova nnyere gị, ị ga-enwekwa ihe ịga nke ọma wee wuo ọlọ Jehova bụ Chineke gị, dị nnọọ ka o kwuru banyere gị.”—1 Ihe 22:11, 14-16.

w18.03 11-12 ¶14-15

Ndị Nne na Nna, Ònu Na-enyere Nwa Unu Aka Ka O Ruo Ime Baptizim?

¹⁴ Ndị okenye nwere ike inyere ndị nne na nna aka ná mbọ ha na-agba inyere umụ ha aka. Otú ha nwere ike isi eme ya bụ ikwu okwu ọma banyere ihe mmadụ kpebiri ime n’ofufe Chineke. Otu nwanna nwaanyị sụrụ-la ụzọ ihe kariri iri afọ asaa chetara otú okwu ya na Nwanna Charles T. Russell kwurịtarara si nyere ya aka. Nwanna nwaanyị a dị afọ isii mgbe ahụ. O kwuru, si: “Anyị

ji nkeji iri na ise kwurịta ihe ndị m kpe-
biri ime n'ofufe Chineke.” N'eziokwu, okwu
oma na agbamume nwere ike inyere mma-
dụ aka ná ndụ ya. (Ilu 25:11) Ndị okenye
nwekwara ike ikpọ ndị nne na nna na ụmụ
ha ka ha bịa rụọ ọrụ n'Ụlọ Nzukọ Alaeze.
Ha ga-enye ụmụaka ahụ ọrụ ndị ha ga-arụli.

¹⁵ Olee otú ndị ọzọ nọ n'ogbakọ nwere ike
isi enye aka? Ọ bụ inwe mmasị n'ebe ndị na-
eto eto nọ. Ha nwere ike ileru anya ka ha
mara mgbe nwatakịrị malitere ime nke oma
n'ogbakọ. Nwatakịrị ọ na-esi n'ala ala obi
ya aza ajụjụ ma ọ bụ na-eme ihe omume
n'omumụ ihe? Ọ na-ezi ụmụ akwụkwọ ibe ya
ozi oma ma ọ bụ na-akpa àgwà dị mma
mgbe a gwara ya ka o mee ihe na-adighị

mma? Ọ bụrụ otú ahụ, jaa ya mma ozugbo.
Anyị nwere ike igba mbọ ka anyị na ụmụaka
na-ekwurịta okwu tupu a malite omumụ ihe
nakwa mgbe omumụ ihe gbasara, si otú ahụ
gosi na anyị nwere mmasị n'ebe ha nọ. Ime
ihe ndị a na ihe ndị ọzọ ga-eme ka ha ghọta
na ha so 'n'ogbakọ buru ibu.'—Ọma 35:18.

Ihe Anyị Mụtara n'Okwu Chineke

w05 10/1 11 ¶6

**Isi Ihe Ndị Sitere n'Akwụkwọ Ihe E Mere
nke Mbụ**

21:13-15. Jehova gwara mmụọ ozi na-eti
ndị ya ihe otiti ka ọ kwusị ime otú ahụ n'ih
na ahụhụ ndị ya na-ata metụrụ Ya n'ahụ.
N'ezie, “obi ebere ya bara ụba.”

